

KABINET HAVEL - Úsvit v Čechách

cyklus diskusí s kritickou reflexí současné české společnosti

listopad 2008 - listopad 2009

www.usvitvcechach.cz

ČESKÁ ZKUŠENOST - o směřování české společnosti mezi lety 68-89

17. listopadu 2008 20:00 hod. Divadlo Husa na provázku

hosté: Pavel Kohout, Michal Horáček, Jiří Voráč

moderátorka: Renata Kalenská

Češi nevěří svým zkušenostem

Jan Perla - student Masarykovy univerzity - Mediální studia a žurnalistika, Evropská studia

Zkušenost je nepřenosná, řekl 17. listopadu při debatě v Divadle Husa na provázku spisovatel Pavel Kohout. Opravdu se máme smířit s tím, že zkušenost je vysoce individualistická a historie se bude opakovat, protože se z ní nepoučíme? Ano, každá událost je něčím specifická, ale pokud bude existovat historická paměť národa, není to zárukou určitého poučení a garancí rozumného vývoje? Co si Češi vzali z období normalizace a sametové zkušenosti roku 1989?

Osobně jsem období normalizace samozřejmě nezažil, a proto mohu jen vycházet z toho, co čtu a slyším. Byla česká společnost nemocná, nebo jen apatická? Myslím, že obojí. Když naivní představa socialismu s lidskou tvářící neuspěla, zmizela část elit z povědomí lidí. Společnost ráda rychle zapomíná. Co měl obyčejný český člověk dělat? Mohl se přizpůsobit.

„Politiku ať si dělají komunisti a disidenti, já jsem obyčejný člověk, mě zajímá, jak já budu žít svůj jediný život.“ To jsou slova postavy z divadelní hry Osmdesát devět, o kterých si představuji, že byla hlavním krédem většiny české společnosti. Samozřejmě se našli lidé, kteří si kopírovali samizdat a vykládali politické vtipy, ale hlasitě se národ projevil až po 17. listopadu. Historie má tendenci zjednodušovat a Češi prostě podleli době. Až když se opět našli vůdcové, dokázali za nimi jít.

Bude se historie opakovat?

Jak je potom možné, když už jste komunisty od moci odstranili, že dnes na ně mnoho lidí vzpomíná s nostalgií? A nejen vzpomíná, ale dokonce komunisty volí? To jsme se nepoučili z roku 1946 a následně roku 1948? Takové otázky si klade mnoho lidí. Opět se dá říci, že selhaly elity. Ano, dnešní člověk si již nedokáže představit situaci na přelomu let 1989 a 1990, ale proč ústavní zákon z roku 1991 nezakázal komunistickou stranu?

Domnívám se, že toto není ten hlavní problém, dnes již na tomto rozhodnutí nic nezměníme. Snažit se zakázat KSČM 19 let po revoluci je krok, který přichází pozdě a je ve své podstatě nedemokratický. Měli bychom se, a to zejména společenské elity tohoto národa, snažit o to, aby komunistická strana nebyla pro lidi tak přitažlivá, případně aby byla reformovaná. Vždyť i v západních demokraciích komunistické strany fungují. Někde jsou naprosto marginální, někde se ovšem podílejí na vládě. Ty, které mají nějaký politický vliv, však rozhodně nejsou svými postoji podobné straně české. Komunistická ideologie je sice naivní, ale sama o sobě není ničující tak jako třeba fašismus.

Na závěr mi nezbývá než opět citovat Pavla Kohouta: „České elity selhaly. Nevyužily příležitosti po těchto volbách a nepokusily se donutit KSČM k vnitřní reformě.“ Bude se historie opakovat?

Poznámka: text zveřejněn 24. listopadu 2008 v Lidových novinách

http://www.lidovky.cz/cesi-neveri-svym-zkusenostem-d21-/ln_noviny.asp?c=A081124_000057_ln_noviny_sko&klic=228725&mes=081124_0